

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

52-1

Brno 2011

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 52
Volume 52

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Olga Lečbychová, Marián Mazuch,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Adresa redakce
Adress

Skleněné korále z pohřebiště v Příboře. Viz obr. 18 na s. 90

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

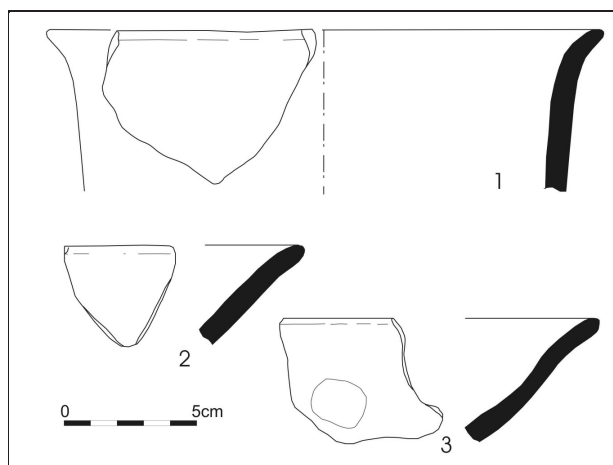
Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2011

Náklad 450 kusů

Časopis je na seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2011 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Obr. 8. Mutěnice-Hraničky (okr. Hodonín). Zlomky keramiky z objektu.

Fig. 8. Mutěnice-Hraničky (Hodonín Dist.). Selected ceramic.

Resumé

Ludmírov (Kat. Milkov na Moravě, Bez. Prostějov). Neolithikum-Äneolithikum. Einzelfund. Oberflächensammlung.

MUTĚNICE (OKR. HODONÍN)

„Hraničky“. MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Dne 22. 9. 2008 se podařilo v rámci archeologického dozoru při stavbě kompostovací jednotky a sběrného dvoru na skládce Mutěnice v polní trati Hraničky objevit a zdokumentovat spodní část zahloubeného sídlištního objektu. Objekt leží na souřadnici 48°54'8.22"N a 17°0'13.915"E (WGS-84). Na základě rozboru nepočteného souboru keramiky lze připsat objevenou spodní část jámy období kultury s MMK (obr. 8). Jedná se o novou archeologickou lokalitu na katastru obce Mutěnice.

František Kostrouch

Resumé

Mutěnice (Bez. Hodonín). „Hraničky“. MBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

NÁMĚŠŤ NA HANÉ (OKR. OLMOUC)

Nádražní ulice č.p. 334, LnK. Sídliště. Povrchový sběr.

Městys Náměšť na Hané je situován 14 km západním směrem od Olomouce. Jeho intravilán se rozkládá na obou březích říčky Šumice a jejího pravostranného přítoku Baběnce. Z geomorfologického hlediska se obec nachází na rozhraní Bouzovské vrchoviny a Blatské nivy. V souvislosti s budováním plynovodní přípojky v prostoru před domem č.p. 334 v Nádražní ulici, parc. č. 420 byl nalezen soubor zlomků keramiky, který je v současné době v držení majitelů nemovitosti rodiny Pešátových. Na zahradě jejich domu došlo již v roce 2005 k nálezům dvou nádob ze střední doby hradištní (Šmíd 2010, 53–54). Lokalita je situována při východním úpatí zámeckého kopce, ná-

roží Nádražní ulice a alejové cesty k zámku. Místo nálezů lze identifikovat na mapovém listu ZM ČR 1:10 000, list 24-22-17, v okolí bodu o souřadnicích 30 mm od Z s.č. a 310 mm od J s.č. Nadmořská výška nálezové polohy se pohybuje okolo 250 m. Lokalita se nachází na pravém břehu potoka Šumice. Dle ústního sdělení byla keramika nalezena v úrovni zhruba 1 m pod současným povrchem. Další bližší okolnosti nálezů postrádáme.

Nový soubor zlomků keramiky čítá celkem 20 kusů. Z pohledu relativní chronologie lze nalezenou kolekci keramiky z Náměště rozdělit na dvě části. Několik keramických zlomků lze jednoznačně spojit se starším stupněm kultury s lineární keramikou. Patrně nejvýraznější nalezený exemplář hlásící se k počátečním fázím vývoje této kultury představuje větší fragment dvojkónické nádoby s odsazeným vzhůru vytaženým okrajem. Na maximální výduti je umístěn drobný oválný plastický výčnělek, z kterého na obě strany vybíhá motiv spirály provedený jednodlinkou o šířce 0,04 mm (obr. 9: 1). Ke starší části souboru se hlásí rovněž dva okraje hlubokých kónických mís (obr. 10: 1, 3) či zloмок výduti zdobené šikmo kladenými prstovými vrypky (obr. 11: 4). Keramický materiál je částečně bahnitý, patrný je i vyšší podíl organických přísad. V případě této části souboru se lze přiklonit k datování do staršího I. stupně, fáze Ib LnK (Tichý 1960).

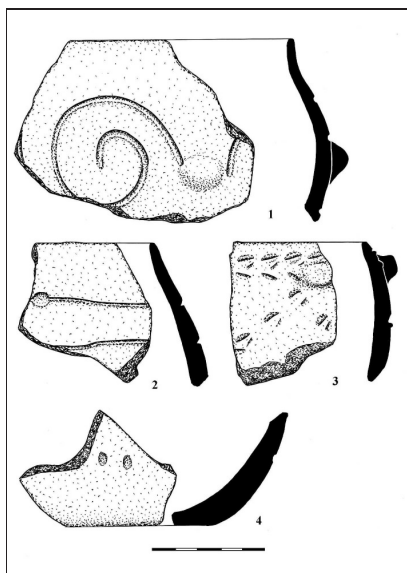
K mladší části souboru keramiky lze přiřadit zloмок okraje globulární nádoby zdobený dvěma horizontálními liniemi, na kterých je umístěna notová značka (obr. 10: 2). Na zlomku jedné výduti je pravidelná kruhová notová značka umístěna rovněž přímo na linii (obr. 10: 6). Ve dvou případech jsou notové značky nepravidelného tvaru umístěny samostatně na konci rytých linií (obr. 10: 2, 4). Tyto zlomky lze spojit s mladším II. stupněm LnK.

Ve výzdobě keramiky v rámci celého souboru převažuje rytý lineární ornament. V ornamentice se dále vyskytnou nehtové vrypky (obr. 11: 1). V jednom případě byl zastoupen plastický prožlábnutý výčnělek doplněný po stranách výraznými oválnými důlky a jeden kus několikanásobně rozeklaného výčnělku. Jeden okraj byl zdoben kombinací plastické výzdoby doplněné obvodovým pásem prstových vrypů a pásem vedeným šikmo od plastického výčnělku (obr. 9: 3). Dekor prstových vrypů se vyskytuje i na dalším zlomku výduti silnostěnné nádoby (obr. 11: 3). Soubor doplňuje horizontální ucho odlomené od nádoby (obr. 10: 5). V úpravě povrchu keramiky se v několika případech objevuje tuhování. V případě dvou jedinců pak bylo tuhování aplikováno vně i uvnitř nádoby (obr. 10: 2, 4).

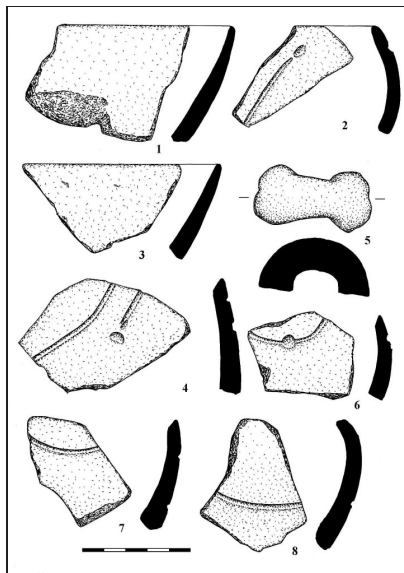
Doklady nejstaršího neolitického osídlení reprezentované kulturou s lineární keramikou jsou z katastru městyse známy i z dalších poloh. Jde především o lokalitu ve východní části obce zvané Biskupství, kde se osídlení váže na levobřežní terasu říčky Šumice. Stopy LnK osídlení pocházejí i ze samotného centra obce z náměstí T. G. M, dále z polohy Padělky za Biskupstvím či Valník (Šmíd 2010).

Příspěvek vznikl za podpory projektu „Moravsko-slezská škola archeologických doktorandských studií II“ GAČR 404-09-H020.

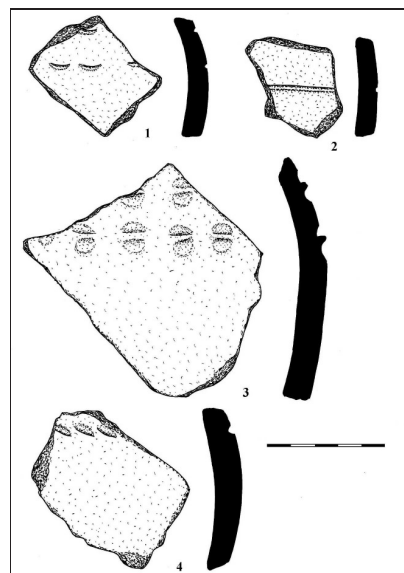
Zdeněk Schenk, Tomáš Přidal

Obr. 9. Náměšť na Hané (okr. Olomouc). Výběr keramiky LnK. Kresba D. Figel'.
Fig. 9. Náměšť na Hané (Olomouc Dist.). Selected LBK artifacts. Drawing by D. Figel'.

Obr. 10. Náměšť na Hané (okr. Olomouc). Výběr fragmentů nádob LnK. Kresba D. Figel'.
Fig. 10. Náměšť na Hané (Olomouc Dist.). Selected fragments of LBK vessels. Drawing by D. Figel'.

Obr. 11. Náměšť na Hané (okr. Olomouc). Výběr keramiky LnK. Kresba D. Figel'.
Fig. 11. Náměšť na Hané (Olomouc Dist.). Selected LBK finds. Drawing by D. Figel'.

Literatura

Šmíd, M. 2010: Pravěké a časně historické osídlení katastru městyse Náměšť na Hané (okr. Olomouc), Střední Morava, 53–54.

Tichý, R. 1960: K nejstarší volutové keramice na Moravě, *Památky archeologické* 51, 415–441. Praha.

Resumé

Náměšť na Hané (Olomouc Dist.). Nádražní Street Nr.334. LBK (phase I and II). Settlement. Surface survey.

OLOMOUC (K. Ú. NEMILANY, OKR. OLOMOUC)

„Kožušanská ulice“. LnK. VK. Sídliště. Rondel. Ojedinelý pohřeb. Záchranný výzkum.

Od července do října 2010 proběhla 1. etapa výzkumu na rekonstrukci ulice Kožušanská v délce 160 m. Na sídlišti bylo prozkoumáno v 65 sondách a čtvercích 186 objektů zahloubených v různých úrovních do kulturní vrstvy (mocné 0,4–2 m) s různě datovanými nálezy; viz kapitola Eneolit, Doba bronzová, Doba železná, Doba římská, Středověk a novověk. Lokalita leží na východním svahu terasy nad údolní nivou řeky Moravy. Lokalitu s nadmořskou výškou 211–212 m lze identifikovat v mapě MZ 1:10 000, list 24-22-24, v souřadnicích Z s.č.: J s.č.: 360 mm : 208 mm, 362 mm : 192 mm.

Neolitickou fází osídlení datujeme převážně do mladší fáze LnK. Na nám již známé lokalitě byly sídlištní objekty zahloubeny do sprašového podloží. Kromě klasických sídlištních objektů (zásobnice, oválné jámy) byly zaznamenány i řady sloupových jamek, které byly ohraničené dlouhými jámami nepravidelného oválného půdorysu, jedná se tedy o doklad přítomnosti nadzemní stavby.

Z výplní objektů byl získán reprezentativní vzorek keramiky, BI, ŠI a zvířecích kostí, které můžeme datovat do mladšího stupně LnK. Na SZ okraji zkoumané plochy byl v profilu stavby zachycen a z části i prozkoumán ojedinelý pohřeb, který řadíme k této fázi sídliště díky absolutnímu datování (5 080 BC (73,9 %) 4 940 BC).

Z kulturní vrstvy pochází i keramický zlomek kultury lidu s vypíchanou keramikou. S touto fází osídlení souvisí nejspíš i objev objektu 268 a 262. Do rostlého sprašového podloží zde byl vyhlouben objekt mající charakteristické znaky příkopu s řezem ve tvaru V (obj. 268) a s ním nejspíš související rovnoběžný žlab (obj. 262) vzdálený cca 1 m severně. Ve svrchní vrstvě „příkopu“ byly nalezeny dva zlomky mladé lineární keramiky. Kulturní vrstvu nad příkopem můžeme datovat do mladšího stupně MMK. Z těchto nepřímých indicií situaci interpretujeme jako příkop rondelu (?).

Marek Kalábek

Resumé

Olomouc (Kat. Nemilany, Bez. Olomouc). Kožušanská Str. LBK u. Stichbandkeramik. Siedlung. Gräberfeld. Rondel. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (K. Ú. NEMILANY, OKR. OLOMOUC)

Intravilán. MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

V červnu roku 2010 provedli pracovníci Archeologického centra Olomouc, p.o. záchranný archeologický výzkum na stavbě příjezdové komunikace k budoucím rodinným domům na okraji intravilánu obce Nemilany. Plocha výzkumu se nacházela na jižním okraji obce, za za-